

Aktualności MSSF

Wiadomości z Cannon Street

wrzesień 2009 r.

W tym numerze...

- 1 MSR 19 - projekt standardu zmieniającego
- 2 Dokument do dyskusji w sprawie działalności wydobywczej
- 3 Projekt przeglądu standardów za 2010 r.
4. Projekt interpretacji D25 - zamiana długu na kapitał

RMSR publikuje projekt standardu zmieniającego MSR 19

RMSR opublikowała projekt standardu zawierający propozycje zmian stopy dyskonta dla walut, na które nie ma głębokiego rynku wysokiej jakości obligacji korporacyjnych.

W czym tkwi problem?

W ciągu ostatnich 12-18 miesięcy znacząco powiększył się rozróżnienie rentowności pomiędzy obligacjami skarbowymi i wysokiej jakości obligacjami korporacyjnymi. Rentowność obligacji skarbowych spadła, podczas gdy rentowność obligacji korporacyjnych w niektórych krajach wzrosła. MSR 19 „Świadczenia pracownicze” wymaga obecnie, by zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych były dyskontowane z zastosowaniem stopy opartej na rentowności wysokiej jakości obligacji korporacyjnych w krajach, w których istnieje głęboki rynek takich obligacji. Jeśli w danym kraju nie ma głębokiego rynku wysokiej jakości obligacji korporacyjnych, stosuje się rentowność obligacji skarbowych.

RMSR doszła do wniosku, że takie rozróżnienie – oparte na istnieniu głębokiego rynku na obligacje korporacyjne – prowadzi do zniekształceń pomiędzy rynkami. Dla przykładu, w Europie głęboki rynek wysokiej jakości obligacji korporacyjnych istnieje tylko w odniesieniu do obligacji denominowanych w funtach szterlingach i w euro. Spółki z siedzibą w UE, ale poza strefą euro i Wielką Brytanią, muszą więc stosować stopy dyskonta, które obecnie są znacznie niższe niż stosowane przez przedsiębiorstwa strefy euro i spółki brytyjskie. RMSR postanowiła więc zastosować szybką ścieżkę legislacyjną dla nowelizacji, która usunie to rozróżnienie, i wprowadzić wymóg stosowania rentowności wysokiej jakości obligacji korporacyjnych nawet wtedy, gdy stopa taka nie jest obserwowalna i musi być oszacowana. Stopę dyskonta będzie się szacować na podstawie obserwowalnych danych wejściowych, podobnie jak ma to miejsce w przypadku wartości godziwej instrumentów finansowych.

Oczekuje się, że proponowana nowelizacja zostanie wdrożona przed 31 grudnia 2009 r., z możliwością (ale nie wymogiem) przyjęcia jej już w bieżącym roku. Postanowienia przejściowe projektowanego standardu nie są jasne, ale wydaje się, że zamiarem Rady jest wprowadzenie wymogu zastosowania prospektywnego od początku roku przyjęcia standardu, z korektą niepodzielonego wyniku finansowego i bilansu w sytuacji, gdy zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń koryguje się o zmianę stopy dyskonta.

Kogo to dotyczy?

Zmiana ta będzie mieć wpływ na spółki stosujące MSR 19 w krajach, w których nie ma głębokiego rynku obligacji korporacyjnych wysokiej jakości, np. w Szwecji, Norwegii, Australii, RPA i Hong-Kongu. Zmiana spowoduje zmniejszenie zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia w takich krajach, a zatem prawdopodobnie wiele spółek będzie chciało ją wprowadzić jak najwcześniej.

Co należy zrobić?

Termin nadsyłania komentarzy ustalono na 30 września, czasu na komentowanie projektu jest więc bardzo mało. Jednostki – zwłaszcza te, które chciałyby jak najwcześniej przyjąć tę nowelizację – powinny przeanalizować projekt standardu, by dać sobie czas na sformułowanie komentarzy do propozycji oraz zaplanować prace aktuarialne, które będą niezbędne w celu wprowadzenia zmian.

Radykalne zmiany dla sektora energetyki?

W czym tkwi problem?

Dotychczasowe MSSF zawierają niewiele wskazówek dotyczących rachunkowości w odniesieniu do poszukiwania, rozpoznawania i eksploatacji złóż surowców mineralnych oraz ropy naftowej i gazu. Dokument do dyskusji w sprawie działalności wydobywczej, którego projekt opublikowano 10 sierpnia 2009 r., jest pierwszym krokiem w kierunku opracowania MSSF dla tego rodzaju działalności.

Projekt standardu porusza kwestie sprawozdawczości finansowej w działalności wydobywczej i przedstawia stanowisko w sprawach:

- Definicji rezerw i zasobów dla celów sprawozdawczości finansowej;
- Podstawy ujmowania aktywów w postaci surowców mineralnych, ropy naftowej i gazu;
- Początkowej i późniejszej wyceny aktywów w postaci surowców mineralnych, ropy naftowej i gazu;
- Ujawniania informacji.

Oficjalnie ostateczny projekt standardu zostanie opublikowany przez RMSR w pierwszym kwartale 2010 r., a obecnie trwa okres nadsyłania komentarzy. Opublikowanie projektu standardu w wersji roboczej jest krokiem nietypowym, i nie jest jasne, czy i w jakim zakresie zawarte w nim zalecenia mogą jeszcze ulec zmianie przed oficjalną publikacją, ponieważ RMSR musi jeszcze ten dokument przejrzeć.

Kluczowe zalecenia zawarte w wersji roboczej projektu standardu są następujące:

- Jeden model sprawozdawczości finansowej dla działalności dotyczącej surowców mineralnych oraz ropy naftowej i gazu; Podstawowa działalność gospodarcza (tj. poszukiwanie, ocena, rozpoznawanie i eksploatacja), a także ryzyka i niepewności w obu sektorach są bardzo podobne.
- Definicjami rezerw i zasobów dla celów sprawozdawczości finansowej powinny być definicje Komitetu ds. Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości w zakresie Rezerw Mineralnych (Committee for Mineral Reserves International Reporting Standards) oraz równoważne definicje Towarzystwa Inżynierii Naftowej (Society of Petroleum Engineers).
- Aktywa w postaci surowców mineralnych oraz ropy naftowej i gazu ujmują się w momencie nabycia praw do ich poszukiwania. Informacje uzyskane w wyniku poszukiwania i oceny, a także rozpoznawania złóż, stanowią ulepszenia aktywów związanych z poszukiwaniem/rezerwami oraz aktywów w postaci zasobów.
 - Poziomem szczegółowości/agregacji, na jakim aktywa są ujmowane i prezentowane (tj. "jednostką miary") jest początkowo obszar geograficzny praw do poszukiwania. Jest on następnie uszczegóławiany w miarę tworzenia planów poszukiwań i rozpoznawania złóż, co ostatecznie prowadzi do określenia jednej lub kilku jednostek miary, zazwyczaj na poziomie pojedynczej kopalni lub pola.
 - Podejście polegające na wyróżnianiu składników rzeczowych aktywów trwałych sprawdza się również w odniesieniu do składników aktywów w postaci surowców mineralnych oraz ropy naftowej i gazu.
- Aktywa w postaci surowców mineralnych oraz ropy naftowej i gazu wycenia się według kosztu historycznego, ujawniając jako informacje uzupełniające wielkość i wartość bieżącą rezerw. Zalecenie stosowania jako podstawy wyceny kosztu

historycznego opiera się na następujących przesłankach:

- Opinie analityków, sugerujące, że wartości bieżące zawarte w sprawozdaniach finansowych byłyby stosowane głównie dla porównania z własnymi obliczeniami wartości bieżącej dokonany przez analityków; oraz
- Wątpliwości w kwestii wyważenia korzyści i kosztów ze strony podmiotów sporządzających sprawozdania finansowe, których zdaniem wartość godziwa nie dawałaby wystarczających korzyści użytkownikom sprawozdań. Zastosowanie znormalizowanych miar w celu określenia wartości bieżącej innej niż wartość godziwa odpowiada na część tych wątpliwości, ale prawdopodobnie nie przyczyni się do lepszego zrozumienia przez użytkowników wielkości przyszłych przepływów pieniężnych netto jednostki.
- Szczegółowe ujawnienie w sprawozdaniu finansowym następujących informacji:
 - Wielkość zasobów, w podziale na poszczególne surowce oraz według kraju lub projektu (o ile są istotne), w tym:
 - Rezerwy potwierdzone oraz rezerwy potwierdzone i prawdopodobne;
 - Metody szacowania oraz przyjęte założenia;
 - Analiza wrażliwości podstawowych założeń ekonomicznych (np. założenia co do cen i kursów walutowych);
 - Uzgodnienie zmian w wielkości rezerw;
 - Wycena rezerw potwierdzonych i prawdopodobnych w wartości bieżącej albo w wartości godziwej, w podziale na główne rejony geograficzne:
 - Miary znormalizowane lub szacunki wartości godziwej;
 - Podstawa sporządzenia i przyjęte założenia;
 - Analiza wrażliwości;
 - Uzgodnienie zmian w wartości rezerw;
 - Przychody z tytułu eksploatacji w podziale na poszczególne surowce.
 - Koszty, zdezagregowane w sposób analogiczny jak wielkość rezerw, za okres pięciu lat wstecz, w podziale na:
 - Koszty poszukiwań;
 - Koszty rozpoznania;
 - Koszty eksploatacji.
- Z zakresem projektu wyłączono kwestie dotyczące również innych branż, takie jak ujmowanie przychodów, wycena zapasów, zobowiązania z tytułu likwidacji oraz porozumienia wspólne.

Dokument do dyskusji uwzględni również propozycje kampanii Publish What You Pay (PWYP- „Powiedz ile płacisz”). PWYP to światowa koalicja społeczeństwa obywatelskiego, która prowadzi kampanię na rzecz wprowadzenia obowiązku publikacji informacji o płatnościach przedsiębiorstw i przychodach budżetowych w sektorze ropy naftowej i gazu oraz wydobywczym. PWYP proponuje, by ujawniane były informacje w zakresie podobnym jak wskazano powyżej, ale bardziej szczegółowo i w podziale na kraje. Koalicja proponuje również, by ogłaszane były wszystkie płatności na rzecz budżetu (np. podatki dochodowe i opłaty licencyjne). Propozycje zespołu projektowego zakładają odwołanie się do koncepcji istotności przy określaniu, jakie informacje należy ujawnić. Zespół projektowy przyznaje jednak, że niektóre z dodatkowych ujawnień proponowanych przez PWYP mogą być ważne dla podejmowania przemyślaných decyzji inwestycyjnych i kredytowych. Zespół proponuje przeprowadzenie dalszych analiz, które pozwoliłyby sprawdzić, czy dodatkowe ujawnienia spełniają warunek wyważenia kosztów i korzyści, zwłaszcza jeśli chodzi o ujawnianie płatności na rzecz budżetu w poszczególnych krajach.

Kogo to dotyczy?

Zalecenia zespołu projektowego – jeśli zostaną sfinalizowane w postaci MSSF – mogą mieć daleko idące konsekwencje. Zalecenia te będą miały zastosowanie do przedsiębiorstw funkcjonujących na wszystkich etapach poszukiwania, rozpoznawania i eksploatacji surowców mineralnych oraz ropy naftowej i gazu, dotyczą bowiem szerokiego spektrum zagadnień – od kapitalizacji kosztów poszukiwań po szczegółowe ujawnianie wielkości i wartości rezerw potwierdzonych i prawdopodobnych w ujęciu zdezagregowanym.

Co należy zrobić?

Wersja robocza dokumentu do dyskusji jest już dostępna. Oficjalnej publikacji, wraz z zaproszeniem do nadsyłania komentarzy, oczekuje się w pierwszym kwartale 2010 r.; przewidziano 6-miesięczny okres na zgłaszanie uwag. Razem daje to zaledwie około 12 miesięcy na przeanalizowanie zaleceń, ocenę ich konsekwencji praktycznych oraz sformułowanie odpowiedzi na zalecenia RMSR. Czas już dziś zacząć analizę wpływu tego projektu na działalność Państwa przedsiębiorstwa, w porozumieniu z lokalnym ekspertem PricewaterhouseCoopers w branży wydobywczej.

RMSR publikuje projekt do dyskusji przedstawiający coroczny przegląd MSSF za 2010 r.

W czym tkwi problem?

Co roku RMSR dąży do wprowadzenia udoskonaleń MSSF w drodze konsultacji z użytkownikami. W tym roku zaproponowano zmiany do 10 standardów i jednej interpretacji: MSSF 1, MSSF 3, MSSF 5, MSSF 7, MSR 1, MSR 8, MSR 27, MSR 28, MSR 34 i MSR 40 oraz do KIMSF 13. Terminy zastosowania zmian są różne, począwszy od „od momentu zatwierdzenia” przez 1 lipca 2010 r. po 1 stycznia 2011.

Kogo to dotyczy?

Pozornie zmiany są drobne. Jeśli jednak dana zmiana ma zastosowanie do Państwa przedsiębiorstwa, może być znacząca, należy więc uważnie zapoznać się z propozycjami poprawek.

- MSSF 1 – jednostka wprowadzająca MSSF po raz pierwszy, która wprowadza zmiany do swoich zasad rachunkowości lub stosuje wyłączenia przewidziane w MSSF 1 po publikacji śródrocznych informacji finansowych zgodnie z MSR 34, powinna objaśnić te zmiany i uwzględnić je w uzgodnieniu otwarcia w sprawozdawczości na koniec roku.
- MSSF 1 – wyłączenie zezwalające na zastosowanie „domniemanego kosztu” w wyniku aktualizacji wartości na skutek wydarzenia takiego jak prywatyzacja, która nastąpiła w dniu przejścia na MSSF lub przed tą datą, zostanie rozszerzone na aktualizacje wartości, które nastąpiły we wszystkich okresach objętych pierwszym sprawozdaniem finansowym zgodnym z MSSF.
- MSSF 3 – wybór sposobu wyceny udziałów niesprawujących kontroli według wartości godziwej lub w wysokości proporcjonalnego udziału aktywów netto nabywcy będzie miało zastosowanie tylko do instrumentów uprawniających do udziału w aktywach netto. Inne instrumenty powinny być wyceniane w wartości godziwej.
- MSSF 3 – wytyczne w zakresie stosowania zawarte w MSSF będą obowiązywać w odniesieniu do wszystkich transakcji płatności regulowanych akcjami stanowiących część połączenia jednostek gospodarczych.
- MSSF 5 – jednostka klasyfikuje swoje udziały w podmiocie stowarzyszonym lub jednostce współkontrolowanej

jako przeznaczone do sprzedaży, kiedy posiada uprawdopodobniony plan ich sprzedaży zakładający utratę znaczącego wpływu lub wspólnej kontroli.

- MSSF 7 – Rada proponuje siedem drobnych zmian/objaśnień w zakresie ujawniania instrumentów finansowych.
- MSR 1 – składniki zmian w kapitale własnym nie muszą być prezentowane zarówno w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym, jak i w informacji dodatkowej – wystarczy ujawnić je raz!
- MSR 8 – zmiany wyłącznie w terminologii.
- MSR 27 – inwestor ma stosować odpisy z tytułu utraty wartości według MSR 39 przy testowaniu własnych inwestycji; zmiany w MSR 21, MSR 28 i MSR 31 wynikające z MSSF 3 (2008) będą wymagać zastosowania prospektywnego.
- MSR 28 – jeśli w momencie początkowego ujęcia inwestycji jej część została wyznaczona do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, stosować się będzie różna podstawa wyceny różnych części tej inwestycji.
- MSR 34 – MSR 34 ulegnie zmianie – zamiast „wybranych informacji dodatkowych” będzie obejmować „znaczące wydarzenia i transakcje”. Wymagać to będzie znaczących zmian, w tym aktualizacji odnośnych informacji w raporcie rocznym z poprzedniego roku. Inne zmiany obejmują nakaz dokonywania niektórych ujawnień wymaganych przez MSSF 7.
- MSR 40 – nieruchomości inwestycyjne budowane na sprzedaż będą miały nowy nagłówek w zestawieniu pozycji finansowej. Nie będą dłużej wykazywane w zapasach.
- KIMSF 13 – doprecyzowano termin „wartość godziwa”.

Co należy zrobić?

Rada prosi o komentarze do 24 listopada 2009, a my zachęcamy do ich zgłaszania. RMSR prosi o nadsyłanie komentarzy w formie elektronicznej za pośrednictwem serwisu internetowego RMSR (www.iasb.org) przez stronę „Open to Comments” (Zgłaszanie komentarzy).

Proponowana interpretacja KIMSF w sprawie rachunkowości transakcji zamiany długu na kapitał

W czym tkwi problem?

W ubiegłym miesiącu KIMSF opublikował propozycję interpretacji D25 „Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych”, która ma na celu doprecyzowanie sposobu ujęcia księgowego transakcji polegających na emisji przed dłużnika własnych instrumentów kapitałowych dla wierzyciela w celu uregulowania zobowiązania (tzw. zamiana długu na kapitał).

W praktyce w rachunkowości takich transakcji występuje wiele rozbieżności, a w obecnych warunkach ekonomicznych problemy w tym zakresie stają się coraz powszechniejsze. Niektóre jednostki ujmują instrument kapitałowy w wartości bilansowej zobowiązania finansowego i nie ujmują żadnych zysków ani strat w rachunku zysków i strat. Inne jednostki ujmują instrument kapitałowy w wartości godziwej wyemitowanych instrumentów kapitałowych, a ewentualną różnicę pomiędzy tą kwotą i wartością bilansową zobowiązania finansowego rozpoznają w rachunku zysków i strat.

Kogo to dotyczy?

Propozycja ma wpływ na wszystkie jednostki, które zawierają transakcje zamiany długu na kapitał (w celu pełnego lub częściowego uregulowania zobowiązania finansowego). Nie ma ona natomiast wpływu na rachunkowość wierzyciela ani nie zmienia wytycznych dotyczących obligacji zamiennych.

Jakie ogólne podejście zawiera propozycja?

Udziały lub akcje wyemitowane dla wierzyciela stanowią zapłatę mającą na celu wypełnienie zobowiązania. W związku z tym, jeśli zobowiązanie jest regulowane poprzez emisję własnych instrumentów kapitałowych jednostki, w rachunku zysków i strat wykazuje się zysk lub stratę.

Jaki jest wpływ tej propozycji?

Przykładowe konsekwencje to:

- Niedozwolona będzie reklasyfikacja wartości bilansowej istniejącego zobowiązania finansowego do kapitałów (bez wykazania zysku lub straty w rachunku zysków i strat).
- Kwota zysku lub straty rozpoznanej w rachunku zysków i strat będzie równa różnicy pomiędzy wartością bilansową zobowiązania finansowego i wartością godziwą wyemitowanych instrumentów kapitałowych lub wartością godziwą istniejącego zobowiązania finansowego, w zależności od tego, którą z nich można ustalić bardziej wiarygodnie.
- Kwotę zysku lub straty należy ujawnić osobno w zestawieniu dochodów ogółem lub w informacji dodatkowej.

Od kiedy powinny obowiązywać proponowane zmiany?

Data wejścia w życie zostanie potwierdzona w momencie publikacji ostatecznego standardu. Oczekuje się, że standard będzie stosowany retrospektywnie i możliwe będzie jego wcześniejsze przyjęcie.